

Zadanie 1.7. Poszerzanie różnorodności gatunków i odmian roślin ogrodniczych na obszarach wiejskich oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia roślinnych zasobów genowych

Wykonawca:

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Cel zadania:

Zwiększenie różnorodności genetycznej roślin poprzez upowszechnianie materiału rozmnożeniowego oraz informacji o dawnych i miejscowych odmianach gatunków roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych, ich dzikich krewniakach oraz roślinach miododajnych i innych wykorzystywanych na cele konsumpcyjne i paszowe na obszarach wiejskich. Dodatkowym celem zadania jest podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia roślinnych zasobów genowych.

Uzasadnienie zadania:

W kolekcjach banku genów (*ex situ*) zgromadzono szereg starych (historycznych) i miejscowych odmian gatunków roślin warzywnych, sadowniczych, ozdobnych, miododajnych oraz ich dzikich krewniaków. Są one przydatne do produkcji ogrodniczej w gospodarstwach ekologicznych lub w ekstensywnej, niskonakładowej gospodarce przyjaznej dla środowiska. Stare/dawne odmiany niektórymi cechami przewyższają odmiany nowoczesne, np. wykazują unikalne walory smakowe, właściwości prozdrowotne, lepszy skład chemiczny czy większą odporność na fluktuację warunków środowiska oraz patogeny chorobotwórcze. Poprzez realizację zadania przewiduje się reintrodukcję ginących, dawnych i miejscowych odmian roślin ogrodniczych, które uprawiane były na terenie Polski wiele lat temu. Tym samym wsparte zostaną prace na rzecz ich czynnej ochrony w warunkach uprawy. Realizacja zadania ma ułatwić dostęp do zasobów genowych zgromadzonych w kolekcjach osobom zainteresowanym ich bezpośrednim wykorzystaniem (uprawą), realizującym działania rolno-środowiskowe, jak również podmiotom zamierzającym zarejestrować odmianę regionalną.

Poprzez realizację zadania przewiduje się reintrodukcję dawnych, ginących, miejscowych odmian, które uprawiane były na terenie Polski wiele lat temu.

Podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie znaczenia zasobów genowych roślin dla wyżywienia i rolnictwa stanowi jedno z działań priorytetowych Drugiego Światowego Planu Działań dla Ochrony i Zrównoważonego Wykorzystania Roślinnych Zasobów Genowych dla Wyżywienia i Rolnictwa, przyjętego w 2011 r. podczas 13. sesji Komisji FAO ds. Zasobów Genowych dla Wyżywienia i Rolnictwa.

Skuteczne informowanie o korzyściach, jakie roślinne zasoby genowe mogą przynieść dla zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego, ma istotne znaczenie dla powodzenia wszelkich programów ochrony bioróżnorodności oraz zwiększenia zainteresowania społeczeństwa szerszym wykorzystaniem rodzimych zasobów roślin. Ma to także znaczenie dla zapewnienia ciągłego wsparcia finansowego dla ochrony i wykorzystania zasobów genowych ze strony decydentów.

W zadaniu nawiązana będzie współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, towarzystwami, organizacjami pozarządowymi, szkołami różnego stopnia i uczelniami, samorządami lokalnymi, gospodarstwami ogrodniczymi itp. realizującymi szczegółowe zadania związane z promocją roślinnych zasobów genowych oraz wykonującymi działania związane z podnoszeniem świadomości społecznej dotyczącej ochrony i wykorzystania roślinnych zasobów genowych roślin uprawnych na podstawie corocznie zawieranych umów z Instytutem Ogrodnictwa.